

Kazimierz Kraj

*Bezpieczeństwo w XXI wieku.
Asymetryczny świat*

pod redakcją naukową K. Liedla,
P. Piaseckiej, T.R. Aleksandrowicza

[Wydawnictwo Difin, Warszawa 2011, 479 s. + 1 nlb.]

Bezpieczeństwo jest jedną z najważniejszych potrzeb człowieka. Bez jego poczucia wszystkie inne potrzeby wyższego rzędu nie mają racji bytu. Problematyka szeroko, interdyscyplinarnie ujmowanego bezpieczeństwa jest obecna w badaniach naukowych, wykładana na wyższych uczelniach, nastąpił podział nauk wojskowych na nauki o bezpieczeństwie i nauki o obronności. Wiele uczelni w Polsce prowadzi studia na kierunkach bezpieczeństwo wewnętrzne lub bezpieczeństwo narodowe. Problematyka bezpieczeństwa znajduje się w polu uwagi politologii, nauki o stosunkach międzynarodowych, ekonomii czy ochrony środowiska.

Wydawnictwo Difin wydało w 2011 r. książkę pod tytułem *Bezpieczeństwo w XXI wieku. Asymetryczny świat* pod redakcją Krzysztofa Liedla, Pauliny Piaseckiej i Tomasza R. Aleksandrowicza. Redaktorzy książki są uznanymi badaczami problematyki bezpieczeństwa. Krzysztof Liedel jest doktorem nauk wojskowych, specjalizuje się w zarządzaniu bezpieczeństwem oraz jest uznanym specjalistą w zakresie terroryzmu międzynarodowego i jego zwalczania. W swojej karierze pracował w MSWiA, jest dyrektorem Centrum Badań nad Terroryzmem Collegium Civitas oraz obecnie zastępcą dyrektora Departamentu Bezpieczeństwa Pozamilitarnego Biura Bezpieczeń-

stwa Narodowego przy Prezydencie RP. Paulina Piasecka, absolwenta Instytutu Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego, była główna specjalistka w Wydziale Przeciwdziałania Zagrożeniom Terrorystycznym Departamentu Bezpieczeństwa Publicznego MSWiA, obecnie sekretarz Centrum Badań nad Terroryzmem oraz analityk w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego. Trzecim z redaktorów naukowych książki jest Tomasz R. Aleksandrowicz, doktor nauk prawnych, absolwent Moskiewskiego Instytutu Stosunków Międzynarodowych (Uniwersytetu) oraz Wydziału Prawa UW, członek Rady Programowej Centrum Studiów nad Terroryzmem Collegium Civitas w Warszawie, pracownik Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie i dziekan w Akademii Humanistycznej im. A. Gieysztor w Pułtusku.

Opracowanie składa się z pięciu części poświęconych następującym problemom: teoretycznym aspektom bezpieczeństwa, zagrożeniom bezpieczeństwa międzynarodowego, działaniom systemowym na rzecz przeciwdziałania zagrożeniom, reagowaniu na zagrożenia oraz międzynarodowemu wymiarowi przeciwdziałania współczesnym zagrożeniom.

Poszczególne części książki pisali znawcy problematyki (dr Krzysztof Karolczak, prof. dr hab. inż. Tomasz Bajerowski, dr Robert Borkowski, dr hab. Artur Gruszcak czy dr hab. Kuba Jałoszyński). Wspólnie z tymi doświadczonymi pracownikami nauki oraz praktykami książkę współtworzyli młodzi adepci nauki oraz praktyczni znawcy problematyki monografii: dr Robert Socha, Jarosław Czepiel, Łukasz Kister, Tomasz Serafin, Bernard Wiśniewski i wielu innych. Łącznie w opracowaniu książki brało udział 28 autorów, co jest niewątpliwie sukcesem organizacyjnym redaktorów naukowych opracowania. Pierwsza część książki poświęcona teoretycznym aspektom bezpieczeństwa składa się z trzech podrozdziałów poświęconych bezpieczeństwu jednostki i narodu jako mrzonce czy realności w XXI w., bezpieczeństwu publicznemu i poczuciu bezpieczeństwa (teoria wybitych szyb¹) oraz kierowaniu bezpieczeństwem narodowym.

Druga część książki skupia się na problematyce bezpieczeństwa międzynarodowego i składa się z sześciu podrozdziałów, których tematyka mówi sama za siebie: cezura 11 września czy organizacje terrorystyczne muszą pracować pieniądze, chcąc finansować swoją działalność, przyczyny zjawiska terroryzmu samobójczego wśród kobiet, obraz terroryzmu jako kiczu w medialnej popkulturze, czy Al-Dżazira jest telewizją niezależną czy narzędziem propagandowym Al-Kaidy oraz część opisująca zagrożenia dla bezpieczeństwa energetycznego państw.

W kolejnej, trzeciej części książki, autorzy w siedmiu podrozdziałach zajmują się systemowymi działaniami na rzecz przeciwdziałania zagrożeniom, podejmując problematykę prognozowania lokalizacji zdarzeń terrorystycznych, z wykorzystaniem zasad ekonomii menedżerskiej, administracyjnymi aspektami bezpieczeństwa masowych imprez sportowych, rolę i zadaniami oficera prasowego operacji kontrterrorystycznej, stosunkami policji z mediami w dobie zagrożeń terrorystycznych, rolę sprawności fizycznej studentów kierunków studiów związanych z bezpieczeństwem,

¹ Teoria Jamesa Wilsona i Georga Kellinga przedstawiona w artykule *Broken Windows. The Police and Neighbourhood Safety*, opublikowana w *The Atlantic* w 1982 r. Artykuł przedstawia obserwacje oraz przemyślenia dotyczące związku porządku publicznego i jego drobnymi naruszeniami z poważnymi przestępstwami. Sztandarowym przykładem autorów jest wybita szyba, której obecność sugeruje potencjalnym sprawcom, że nikt nie opiekuje się danym obiektem czy też rejonem.

potrzebami tworzenia dedykowanych form edukacji antyterrorystycznej na styku media-administracja oraz finansowaniem terroryzmu i jego zwalczaniem w Polsce.

Czwarta część została poświęcona problematyce reagowania na zagrożenia i składa się z podrozdziałów dotyczących reagowania kryzysowego w aspekcie zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego państwa, działań centrów zarządzania kryzysowego na wszystkich poziomach administracji publicznej tak w zakresie teorii, jak i praktyki, organizacji i funkcjonowania krajowego systemu wykrywania skażeń oraz alarmowania w tym zakresie oraz działaniami policji wobec współczesnych zagrożeń aktami terronu z użyciem materiałów wybuchowych oraz działaniami mającymi charakter terrorystyczny.

W ostatniej części opracowania w sześciu podrozdziałach autorzy zajmują się zwalczaniem terroryzmu jako wyzwaniem dla społeczności międzynarodowej, wspólną polityką bezpieczeństwa i Obrony UE, zarządzaniem strumieniowo-węzłowym w kwestiach bezpieczeństwa wewnętrznego Unii Europejskiej, policyjnymi jednostkami zrzeszonymi w ramach organizacji ATLAS, cyberbezpieczeństwem oraz Służbą Wywiadu Zagranicznego Federacji Rosyjskiej.

Omawiana publikacja przedstawia spektrum problemów związanych z szeroko pojmowaną problematyką bezpieczeństwa tak w wymiarze wewnętrznym, jak i międzynarodowym. Słabością tej publikacji jest fakt, że w zamysle powstała jako księga pamiątkowa poświęcona profesorowi Robertowi Mroziewiczowi pierwszemu dyrektorowi Centrum Badań nad Terroryzmem Collegium Civitas, m.in. byłemu wiceministrowi spraw zagranicznych RP. Dlatego książka jest częściowo niespójnym zbiorem artykułów, co stanowiło wielkie wyzwanie dla redaktorów dzieła, któremu w moim odczuciu poddali, sprawnie redagując książkę, która przez urozmaiconą tematykę jest opracowaniem ciekawym i łatwym w odbiorze. Zawarty w niej zasób wiadomości, artykułowane wnioski pozwalają uważnemu czytelnikowi uzupełnić wiedzę na poruszane tematy. Książka powinna być zalecana studentom kierunków związanych z bezpieczeństwem narodowym lub wewnętrznym, jak i innym studiującym, np. nauki polityczne, stosunki międzynarodowe, słuchaczom Wyższej Szkoły Policji, szkół wojskowych oraz centrom szkolenia służb specjalnych. Nie odnosząc się do poszczególnych artykułów zawartych w omawianym dziele, niezbywalną wartością tego projektu jest udział w nim teoretyków i praktyków z dziedziny bezpieczeństwa czy zwalczania terroryzmu, co pozwala czytelnikowi poznać aspekty teoretyczne i praktyczne strony analizowanej i omawianej problematyki.

Podsumowując, pozycja jest wartościowym uzupełnieniem pojawiających się na rynku wydawniczym książek poświęconych problematyce bezpieczeństwa i terroryzmu i jako taka powinna znaleźć się w bibliotekach wyższych uczelni oraz wszystkich badaczy wspomnianych wyżej zjawisk.